

Novi hrvatski normativni dokumenti

HRN EN 228:2013, *Goriva za motorna vozila – Bezolovni motorni benzin – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 228:2012)*

Hrvatska norma HRN EN 228:2013 prijevod je engleske verzije norme EN 228:2012, *Automotive fuels – Unleaded petrol – Requirements and test methods*. Izvorni tekst norme pripremio je tehnički odbor CEN/TC 19, *Gaseous and liquid fuels, lubricants and related products of petroleum, synthetic and biological origin*, čije je tajništvo u NEN-u. Ova hrvatska norma utvrđuje zahtjeve i metode ispitivanja za bezolovni motorni benzin koji se prodaje i isporučuje na tržištu. Primjenjuje se na bezolovni motorni benzin namijenjen vozilima s benzinskim motorima konstruiranim za pogon na bezolovni motorni benzin. Ova hrvatska norma utvrđuje dvije vrste bezolovnih motornih benzina: jednu s najviše 3,7 % (*m/m*) kisika i najviše 10,0 % (*V/V*) etanola, te drugu vrstu, namijenjenu upotrebi u starijim motorima koji nisu prilagođeni upotrebi bezolovnoga motornog benzina s većom količinom biokomponenta, s najviše 2,7 % (*m/m*) kisika te najviše 5,0 % (*V/V*) etanola.

Važne tehničke izmjene u ovoj hrvatskoj normi u odnosu na prethodno izdanje su sljedeće:

- Uzeti su u obzir novi zahtjevi sukladni amandmanima 2009/30/EC i 2011/63/EU Europske Direktive za goriva 98/70/EC.
- Uključeni su posebni zahtjevi koji se odnose na ograničenje upotrebe metilciklopentadienil mangan trikarbonila (MMT) po zahtjevu EC-a.
- Dana je poboljšana specifikacija uz odvojene tablice bezolovnih motornih benzina za starije motore koji nisu prilagođeni upotrebi bezolovnoga motornog benzina i benzina s visokom količinom etanola.
- U Dodatku A dano je poboljšano objašnjenje kako odraditi odstupanja tlaka para za bezolovni motorni benzin koji sadržava etanol i koji je odobren za tržište uz određene iznimke. Objašnjen je točan broj decimalnih mjesta za odstupanja.
- Uvedeno je nekoliko novih ili izmijenjenih metoda ispitivanja.
- Brisano je dopuštenje za količinu sumpora od 50 mg/kg.
- Upućuje se na izmijenjenu specifikaciju za etanol, EN 15376.

Da bi se zadovoljili zahtjevi tople i hladne vozivosti vozila u europskim sezonskim i geografskim uvjetima, određeno je deset razreda isparivosti koji su dani u tablicama 3 i 4 i prikazani na slikama 1 i 2 u ovoj normi.

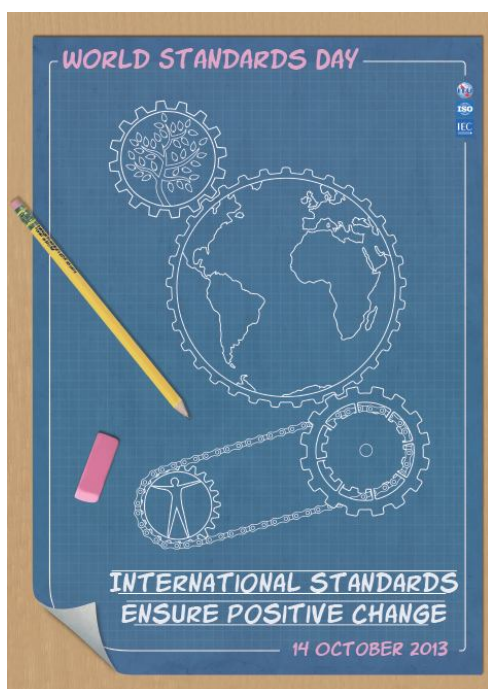
Ova norma sadrži i Nacionalni dodatak NA u kojemu se opisuje označavanje mjernog uređaja za prodaju bezolovnoga motornog benzina s najviše 10 mg/kg ukupnoga sumpora i u kojemu se utvrđuje koji se od deset razreda isparivosti primjenjuje u kojem godišnjem razdoblju.

Ova norma zamjenjuje hrvatsku normu HRN EN 228:2010 na hrvatskome jeziku. Hrvatski tekst norme HRN EN 228:2013 pripremio je tehnički odbor HZN/TO 28, *Naftni proizvodi i maziva*, Hrvatskog zavoda za norme.

Svjetski dan norma 2013.

Svjetski dan norma obilježava se svake godine 14. listopada. Svrha obilježavanja je odavanje priznanja stručnjacima i ekspertima iz raznih područja širom svijeta koji surađuju s međunarodnim organizacijama ISO – International Organization for Standardization (Međunarodna organizacija za normizaciju), IEC – International Electrotechnical Commission (Međunarodni odbor za elektrotehniku) i ITU - International Telecommunication Union (Međunarodno telekomunikacijsko udruženje).

Svake godine odabire se prigodna tema kojom će se podsjetiti na važnost norma u našim životima. Tema ovogodišnjeg obilježavanja glasi: "*International standards ensure positive change*".

Dan obilježavanja Svjetskog dana norma 14. listopada odabran je jer su se na taj dan 1946. godine u Londonu prvi puta sastali predstavnici 25 zemalja sa svrhom pripreme organiziranja osnivanja međunarodne organizacije za normizaciju. Nakon godinu dana odnosno 1947. godine osnovana je ISO organizacija u Ženevi. ISO naziv je izabran od grčke riječi "Isos" koja znači jednak. Norma je dokument donesen konsenzusom i odobren od priznatoga tijela, koji za opću i višekratnu uporabu daje pravila, upute ili značajke za djelatnosti ili njihove rezultate s ciljem postizanja najboljeg stupnja uređenosti u danome kontekstu. Međunarodne su norme alat koji organizacijama pomaže da iskoriste svoj potencijal na globalnom tržištu. Budući da ih izrađuju stručnjaci iz cijelog svijeta, one obuhvaćaju međunarodno usklađenu najbolju praksu koja se može primijeniti u svim područjima rada.

Više podataka o Svjetskom danu norma može se saznati na www.iso.hr.

Novi Zakon o normizaciji

U Zagrebu je 24. lipnja 2013. godine proglašen novi Zakon o normizaciji (NN 80/13). Ovim se Zakonom uređuju ciljevi i načela hrvatske normizacije, određuje se nadležno tijelo za provedbu Uredbe 1025/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća o europskoj normizaciji, osnivanje, ustrojstvo i djelatnost nacionalnog normirnog tijela, pripremanje i izdavanje hrvatskih norma i njihova uporaba. Nadležno tijelo za provedbu Uredbe 1025/2012 i ovoga Zakona je hrvatsko nacionalno normirno tijelo Hrvatski zavod za norme.

Hrvatska norma je norma dostupna javnosti koju je prihvatilo hrvatsko normirno tijelo. Hrvatske norme označuju se pisanom oznakom HRN. Naziv hrvatska norma i oznaka HRN ne smiju se upotrebljavati za označivanje drugih vrsta dokumenata. Hrvatske se norme objavljuju kao posebne publikacije i zaštićene su u skladu sa zakonom, nacionalnim propisima i međunarodnim propisima o autorskim pravima. Sva autorska prava i prava korištenja norma pripadaju hrvatskom normirnom tijelu. Zabranjeno je umnožavanje, kao i distribucija dijelova ili cjeline bilo koje hrvatske norme bez suglasnosti hrvatskoga normirnog tijela.

Ciljevi normizacije jesu:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša,
- promicanje kakvoće proizvoda, procesa i usluga,
- osiguranje svrhovite uporabe rada, materijala i energije,
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti, ograničenje raznolikosti, osiguranje spojivosti i zamjenjivosti,
- otklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

Hrvatska normizacija temelji se na sljedećim načelima:

- pravo dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme hrvatskih norma, prihvaćanje hrvatskih norma te dragovoljna uporaba hrvatskih norma,
- konsenzus o sadržaju hrvatskih norma,
- javnost rada u svim njegovim fazama i obavješćivanje javnosti na prikladan način,
- sprječavanje prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom,
- međusobna usklađenost hrvatskih norma,
- uzimanje u obzir dostignutog stanja tehnološkog razvoja, tehnike i pravila te rezultata međunarodne i europske normizacije.

Hrvatsko normirno tijelo obavlja sljedeće poslove:

1. priprema, prihvaća i objavljuje hrvatske norme i druge dokumente s područja normizacije,
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama,
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma,
4. uređuje, objavljuje i distribuira hrvatske norme, druge dokumente i publikacije s područja normizacije,
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima,
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima s područja normizacije,
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu,
8. promiče uporabu hrvatskih norma,
9. obavlja druge poslove u skladu s aktom o osnivanju, propisima i međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku.

Za ostvarivanje svojih interesa u vezi s hrvatskom normizacijom član stručnog vijeća hrvatskoga normirnog tijela može biti pravna i fizička osoba sa sjedištem ili prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Proficiency Testing konferencija 2013.

U gradu Brasov u Rumunjskoj od 18. do 20. rujna 2013. održana je konferencija naziva "4th International Proficiency Testing Conference". Organizatori konferencije su CEPROCIM S.A. i AFSIC - Association of Proficiency Testing Providers. Svrha održavanja konferencije je okupljanje stručnjaka, znanstvenika, inženjera, ispitivača i menadžera koji rade u području PT shema odnosno ispitivanja sposobnosti i međulaboratorijskih ispitivanja. Na konferenciji sudjeluju predstavnici laboratorija iz mnogih područja u kojima se provode međulaboratorijska ispitivanja kao što su ispitivanja hrane, kemijska i fizikalno-mehanička ispitivanja, ispitivanja u elektro-tehnici, mikrobiološka ispitivanja i dr.

Teme konferencije:

- Proficiency Testing Schemes (PTS)
- Reference Materials and Proficiency Testing (RM)
- Validation of Testing Methods and Proficiency Testing (VTM)
- Uncertainty of Measurement and Proficiency Testing (UM)
- Internal Quality Control of Analyses and Proficiency Testing (IQC)
- Metrology, Traceability and Proficiency Testing (MT)
- Accreditation of Quality Management and participation at Proficiency Testing
- Development of the Analyses Methods in the Testing Laboratories (DAM)

Više podataka o konferenciji može se naći na web stranici www.pt-conf.org.

Izvor: Hrvatski zavod za norme, Hrvatska akreditacijska agencija